

1

Ze zeggen dat mensen die onder stress staan, kalmeren als ze vissen zien voorbijzwemmen. Als ze nooit de verdrinkingsdood nabij waren, hebben ze natuurlijk makkelijk praten. Zowat alles in deze wereld verdient een korreltje zout, ook het ei dat Frederic Callewaert net iets te hard had gekookt voor hij 's avonds thuis vertrok. Minuten eerder, voor het kopje-onder ging in een pot kokend water, was het nog week en smeugig vanbinnen. Nu het gestold was, moest er zout bij om het alsnog te kunnen slikken, en leek zijn wakke brein evenzeer verhard tot een schrale, droge brokkelpap.

In de eethoek tilde hij het deksel van het aquarium omhoog, kneep hij zijn ogen half dicht tegen het licht en gaf hij de zoenvissen wat droogvoer. Ze waren nu nog maar met vijf. Nummer zes had Frederic drie dagen terug met het netje dood uit het water gevist. Het was eigenlijk al even geleden dat hij nog eens echt bij de andere had gezwommen. Dat zag je bijna niet omdat ze te krap behuisd waren, maar als je goed keek, wist je het. Hij was al afgeschreven voor hij stierf. Sabine had niet eens door dat er eentje ontbrak, want ze had er nog niets van gezegd.

De vissen kwamen niet meteen toegesneld op het lekkers, maar hoeveel geestdrift kan je verwachten van wezens wier vrijheid je hebt opgeofferd aan je binnenhuisinrichting? Geestdrift, wat een concept: de ziel-als-propeller valt uiteen in een spook en stuurloosheid. Met één oog op de klok at Frederic verder. Hij hield het zoutvat tegen de glazen wand.

“Zie je dit hier? Kennen jullie het verschil tussen zeevissen en zoetwatervissen? Waarschijnlijk niet. Bij zeevissen zit er meer zout in het water dan in de vis, en bij jullie is dat omgekeerd. Zeevissen drinken constant. Ze moeten heel hun leven tonnen zout uit hun drinkwater filteren om in leven te blijven, terwijl al hun lichaamsvocht langs elke porie probeert te ontsnappen. Jullie drinken daarentegen best zo weinig mogelijk, omdat jullie anders zouden ontploffen als waterballonnen. Jullie kunnen dus nooit bij die zeevissen op bezoek gaan. Geen hook-ups.”

“Zie je wel dat je ze ook graag hebt? Je zegt altijd dat je er niet voor te vinden bent, maar stiekem hou je net zoveel van die goerami’s als ik. Geef het maar toe. Je hebt vandaag al meer tegen hen gezegd dan tegen mij.” Het was waar; hij was dol op de dieren, net als zij. Maar hij was degene die het zag wanneer ze stierven.

“Op een dag moeten we er allemaal aan, jongens,” fluisterde hij, “ook jullie. Maar geen nood, met wat geluk kom je terug als iets anders. Een muilnier of zo.”

Hij trok zijn thuishemd uit, gooide het in de wasmand en trok een werkhemd aan. Beide waren geruite flanellen ondingen. Op automatische piloot griste hij zijn sleutels van het kastje in de gang en stapte hij de deur uit. Hij beende de korte oprit af, op weg naar de Kia. Hij stapte in, stak de sleutel in het contact en draaide zich naar zijn gordel. Hij deed de gordel om, startte de motor, krulde zijn middenvinger om de pook, schakelde naar eerste en zette de handrem af. En met een reeks simpele handelingen reisde hij van de dag naar de nacht.

2

De weg naar zijn werk voerde hem telkens terug naar de begin-generiek van Lost Highway. Wegmarkeringen stencilden alsmaar dezelfde witte streep op zijn netvlies, als een verfijnde Chinese fol-tertechniek. Elke avond weer dezelfde subtiele variaties in de onderbroken lijn, dezelfde asfalten lappendeken, dezelfde schaduwen die bruggen, lantaarnpalen en wegwijzers voor zijn wielen wierpen. “Herhaling is ritme, en ritme is kunst,” had zijn tekenleraar ooit gezegd. De kinkel. Tralies zijn ook een ritme. Of cellen in een gevangenis. Heruitzendingen van F.C. De Kampioenen. Onlineadvertenties. Schafttijden op het werk. Allemaal ritmes. Allemaal kunst. Soms is herhaling gewoon kut. Het gekke is dat heel wat mensen dat kutritme verkiezen boven een echt leven. Ze verliezen zich in routines die hun ziel afvlakken en hun bankrekening nog net boven water houden, in plaats van hun borst nat te maken en de wereld met al zijn waanzin onverschrokken in te duiken. Ze zijn bang om hoog te vliegen en in de diepte te storten. Ze tellen liever dag na dag af naar een weekend, een vakantie of een pensioen dan dat ze zich laten inspireren door de mogelijkheden van het moment. Ze passen liever in het rijtje bedeesde grijze muizen dan er met kop en schouders bovenuit te steken. Ook Frederic schoof gedwee aan. Hij draaide het industrieterrein op, draaide zijn raampje naar beneden en stopte zijn badge in de gleuf. Hij had de airco aan in de auto, maar dat had geen enkele zin. Tegen deze zomerhitte was de Kia niet opgewassen. Straks zou hij in de hangar toch weer onder

het zweet zitten. De slagboom ging omhoog. Hij parkeerde zoals altijd voorbij de laadkade, derde plek, na Roberts Escort en Olivia's Twingo, en vóór de aartslelijke, vaalgrijze DS 20 van Romy van Accounting. Ze stonden allemaal keurig geordend volgens anciënniteit. Yussef zette zijn fiets altijd tegen de afsluiting van het terrein. Daar kon je niet meteen zijn anciënniteit uit afleiden, maar toch. Het zegt wat over een mens.

Hij zette de handrem op, legde de motor stil, klikte zijn gordel los en duwde het portier open. Hij stapte het grind op, gooide het portier weer dicht en dook het tl-bad van de loods in. Links van de deur hingen de prikklok en de thermoscan. Hij prikte, liet zijn temperatuur aflezen en stapte na het 'safe' signaal rechts de cafetaria in. Hij keek op het raster aan de muur, en zocht de heftruck op die hem voor vandaag was toegewezen. Aan het stuur ademde hij diep genoeg in om aan een spannend avontuur te beginnen, zijn pad bezaaid met beproevingen die hem naar een hoger niveau van persoonlijk welslagen zouden tillen. De heftruck gaf hem snelheid en macht. Op goeie dagen toch. Op de meeste dagen gaf de heftruck gewoon meer van hetzelfde.

* * *

“Mijn geest gonst,” zei Callewaert wat later in zijn walkietalkie. Het was met zulke klankspelletjes dat hij viste naar wat verstrooiing. In Distributiecentrum Oostkamp, of DistriBoost, zoals op het logo te lezen stond, was Frederic gekend als 'ne stillen'. Het werktempo liet sowieso weinig parlé toe, en zelfs in de vijftien minuten schranspauze werd nauwelijks gepraat. Wel werden er smartphones

gecheckt en calorieën ingeslagen. Als iemand hier al woorden over de lippen kreeg, moesten ze roepen, om ronkende vrachtwagens, piepende poorten en zoemende elektromotoren te overstemmen. Nu, als je het aan Frederic zou gevraagd hebben, bestonden er wel degelijk woorden die overbodig waren, zoals ‘universumpje’ bijvoorbeeld. Andere, meer logische lemma’s ontbraken dan weer geheel onterecht. Neem nu ‘ruimtevaren’, dat je niet in het woordenboek terug kon vinden, al was er wel het afgeleide ‘ruimtevaart’. Wat was een miljardenindustrie werkelijk waard als die nog niet eens zijn eigen activiteit met een werkwoord kon benoemen? Waarom konden we niet ruimtevaren? Of kosmonavigeren, om maar wat te zeggen?

Volgens Frederic waren die taalkorten te wijten aan het beperkte ruimtelijke besef dat mensen hebben. De doorsnee Vlaming kwam in zijn hele leven gemiddeld maar op drie plaatsen: thuis, het werk en de dijk in Blankenberge. Elders liep een mens verloren, zo zonder routeplan of gps. Je neus achternagaan was een lang uit zwang geraakte kunst. Het ontbreken van het woord ‘ruimtevaren’ in de Van Dale was slechts één voorbeeld van een bredere trend. Zo kende de Dikke wel ‘deltavliegen’, maar kon je gedeltavlogen noch deltageloven hebben. Parelduiken kon ook nog wel, maar technisch gesproken kon niemand zeggen “gisteren dook ik nog parel” of “het is lang geleden dat ik nog pareldook”.

Het zat overigens niet alleen in de taal; je zag het ook in dagelijkse, ronduit absurde gewoonten, vooral voor een soort die zichzelf liever homo sapiens noemt dan mens-dom. Ondanks al hun vernuft worstelden mensen nog steeds met alle ruimte om zich heen, en wisten ze zichzelf nauwelijks een richting te geven. Van nieuwbak-

ken zaadcellen tot overjaarse pendelaars, ze hadden allemaal moeite om vooruit te komen in het leven.

Frederic moest even wachten tot het volgende item op zijn loslijst beschikbaar werd en parkeerde zich in een leeg vak, uit het zicht. Hij opende Colruyt Obsessive Disorder, een van de collecties die hij volgde op French Camcam. In de gangpaden van verscheidene supermarkten troefden spookrijders, dwarsparkeerders en slaapwandelaars elkaar af in knulligheid. Rekkenvullers maakten er een sport van om winkelroutes te bezaaien met karren, ladders, trapjes en andere hindernissen. Desnoods blokkeerden ze zelf de weg, met het vege lijf, alsof ze in een overlappende, parallelle wereld bewogen waarin ze je wel voor de voeten konden lopen, maar je niet konden zien aankomen. Het had een bewuste strategie kunnen zijn om klanten te doen nadenken over hun eigen begrensde beweeglijkheid, maar als we onszelf dan toch blaasjes gaan wijsmaken, kunnen we wel beter dan dat. Voor wie zijn boodschappen online bestelde en ze later ging afhalen, was het onhandig aanschuiven in een groep mensen die meer weg had van de burgers van Calais dan van een wachtrij.

Wachtrijen zouden nochtans het beschaafde verlengde van de pikorde kunnen zijn die je overal in de natuur tegenkomt. Eerst eet de leeuw, dan de leeuwinnen, dan de welpjes. Moeder kloek pikt als eerste haar graantje mee, daarna de andere hennen, en als laatste de haan. Alleen de minst sociale beesten hebben geen beurtrol. Hij klikte weg naar Shocking Wildlife, een andere collectie in zijn volgijs. Een aantal krokodillen liggen in een dierentuin naast elkaar te wachten op een vieruurtje. Wanneer een verzorger ze een homp vlees toewerpt, grijpt er eentje meteen zijn kans en pakt de rest er

uiteraard naast. Een tweede laat het niet aan zijn hart komen, zet prompt zijn tanden in de voorpoot van zijn buurman en rukt hem er met een indrukwekkende dubbele schroef van zijn hele lijf zo- maar eventjes af. Hap, schrok, binnen.

* * *

Wat verderop sloeg Romy een babbeltje met Yussef, over rozijnen, olijven en tajines. Olivia, die het gesprek stiekem volgde vanop de volgende gang, keek op haar tracker. Yussef lag drie minuten voor op schema, dus in principe kon ze hem nog niet interpellieren.

“Zeg, Yussef, zo’n baard onderhouden, neemt dat niet veel tijd in beslag? Die ziet er bij jou altijd zo mooi verzorgd uit. Ik vind dat machtig.”

Yussef haalde zijn schouders op. Wat Romy van zijn baard vond, interesseerde hem evenveel als haar mening over rozijnen, olijven en tajines. Nauwelijks dus.

“Ik ga om de drie weken bij een barbier. Verder steek ik daar geen tijd in, hoor.”

“Ja, maar toch. Ik ken veel mannen die er niet half zo keurig uit- zien als jij. En zo viriel zeg. Ik vind dat wel iets hebben, zo’n volle, donkere baard. Ik heb zeker tien vriendinnen die daar zot graag hun vingers zouden doorhalen. Moslima’s moeten dat toch ook hebben?”

Yussef liep met zijn vinger zijn loslijst af, mompelde wat artikel- nummers en adressen, maar Romy hengelde duidelijk naar een quote om haar onlinevolgers op een vleugje politiek correcte diver- siteit te vergasten.